

DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2023.2.5>

УДК 37.018.43:81'243

Павло Покотило

ORCID iD [0000-0001-7791-6517](https://orcid.org/0000-0001-7791-6517)

викладач кафедри лінгвістики та перекладу
Факультету романо-германської філології,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
вул. Бульварно-Кудрявська 18/2, 04212 Київ, Україна,
p.pokotylo@kubg.edu.ua

ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ: ОСОБЛИВОСТІ

У статті окреслено деякі особливості викладання іноземних мов за дистанційною формою. Наведені деякі з базових засобів, що були розроблені саме для дистанційної освіти. Дослідження частково спирається на практичні джерела офіційних компаній, частково на теоретичне обґрунтування і практичний досвід дистанційного викладання. Також розглядаються найбільш корисні функції платформ і за стосунків для дистанційної освіти, їх використання, інтегрування в освітній процес і деякі з практичних особливостей перебігу роботи функціоналу. Робляться припущення щодо окремих особливостей, проблем і суперечностей, які можуть трапитися під час навчання з використанням цих засобів. Розглянуто студентоцентризований підхід у дистанційному навчанні. Своєчасний, послідовний і деталізований зворотній зв'язок є основною ланкою, що дозволяє досягти успіху. Захопити увагу, зацікавити, долучити до роботи й співпраці, досягти більшої ефективності в засвоєнні навчального матеріалу – все це можливе з використанням сучасних технологій. Сучасні технології легко пригортають й втримують увагу студентів, зручні в користуванні й гнучкі. Автор також зазначає, що гнучкість є найважливішою складовою, що має бути використано для вибудови дистанційної структури. Гнучкість є важливою складовою студентоцентричного підходу.

Ключові слова: дистанційна освіта, комунікативні пари, освітні платформи й застосунки, онлайн-заняття, проблеми дистанційної освіти, студентоцентризм.

ВСТУП

Україна зазнає низки динамічних, прогресивних, демократичних змін, долучаючись до об'єднання провідних європейських країн. Ці зміни відбуваються в соціальній сфері, сфері технологій, освіти. Саме використання сучасних технологій в освіті є не тільки прогресивним, а й вкрай необхідним в реаліях сьогодення. Інтеграція України до Європейського простору вищої освіти можлива лише з використанням сучасних технологій. Новітні технології широко розповсюджені у США, Польщі, Великобританії й інших прогресивних країнах Європи. Нагальним є входження України до ланки провідних освітніх спільнот на рівних з лідерами європейської освіти, наша країна має бути долучена до цифрового освітнього доробку, зайнявши гідне місце серед провідних країн. Отже, актуальність статті обумовлюється активним розвитком дистанційної освіти в нашій країні, трансформації й адаптації до найвищих європейських стандартів. Вбачається релевантним використання, відтворення й адаптація матеріалів й програм з тематики дистанційної освіти на вітчизняному тлі. Також перспективним вбачається подальше збагачення європейського досвіду працями вітчизняних науковців. Це стає можливим завдяки впровадженню провідного досвіду в галузі освіти. Виклики й трансформації, яких зазнала система освіти під час пандемії COVID-19, особливості сучасного покоління студентів, дослідження доробку освіти,

зміни, що відбулися у системі освіти, досліджували такі визначні науковці як N. Mospan (2023a, 2023b), S. Goudeau, C. Sanrey, A. Stanczak, (2021), W. Al-Mawee, K. M. Kwayu, T. Gharaibeh (2021) та інші. Дослідженням онлайн-освіти займалися такі вчені, як J. Wong, M. Vaars, D. Davis, T. van Der Zee, G.-J. Houben (2019). Окремі роботи присвячені використанню соціальних мереж в якості освітніх засобів, наприклад дослідження S. Toker, M. H. Baturay (2019), M. B. Ulla, & W. F. Perales (2020, 2021) та інші.

Залучення сучасного європейського досвіду онлайн-освіти й теоретично-практичної навчальної бази дистанційного навчання з урахуванням складних умов вітчизняної освіти є актуальним як ніколи. Використання онлайн-технологій освіти, розробка нових й поглиблення вже існуючих методик, практик й теорій дистанційного навчання є релевантним.

Наразі значним є розвиток автономій, що в нас час корелює з багатьма глобалізаційними процесами, від університетської автономії (Sumbawati et al., 2020) до автономії студентів, що спроможні бути лідерами (Полякова, Даниленко, 2020). Ця автономія знаходить своє відображення в дистанційній освіті.

Доцільним вбачається використання студентоцентрованого підходу, що досліджувався такими науковцями як G. Dakovic, T. Zhang (2020), О. Заблоцька (2021), М. Чумак (2020). Важливими є дослідження щодо використання сучасних технологій, платформ і застосунків, відео- й аудіоматеріалів у синхронному, асинхронному й гібридному навчанні. Студенти завдяки сучасним застосункам отримують більшу ступінь автономії, з іншого боку відбувається гранування різних теоретичних і практичних аспектів навчання.

Зараз, в умовах повномасштабного вторгнення рф, безпека студентів та викладачів займає одне з перших місць. В умовах порушення зв'язку, функціонування технічних засобів чи неможливості проведення аудиторних занять дистанційна освіта є рятівною. Онлайн-освіта уможливорює більш безпечний, на відміну від аудиторного спосіб викладання, натомість використання сучасних технологій дистанційного викладання створює нові виклики, а отже, робить необхідними дослідження щодо оптимізації освітнього процесу, впровадження європейського досвіду в нашій країні.

Мета дослідження – виокремити основні особливості й закономірності освітніх платформ, застосунків та їх елементів; охарактеризувати можливості платформ і застосунків для дистанційного навчання у взаємодії різних комунікативних пар.

МЕТОДОЛОГІЯ

У статті використані теоретичний аналіз наукових джерел для виокремлення основних закономірностей, базових принципів, спільних для різних видів дистанційного навчання. Використання компаративного аналізу джерел дозволяє виокремити не тільки закономірності, а й розбіжності, особливості різних метод, стратегій й підходів.

Базові характеристики платформ і застосунків, що були розроблені саме для дистанційної освіти, спирається на практичні джерела офіційних компаній. Дослідження й використання методологічних першоджерел (від розробників) для роботи з онлайн-платформами й застосунками є першочерговим, наприклад «Day in the life: Teaching in Teams and Office 365» (2023), «Microsoft Teams Quick Start guide for educators» (2023).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Беручи до уваги базові принципи використання технічних засобів «Day in the life: Teaching in Teams and Office 365» (2023), «Microsoft Teams Quick Start guide for educators» (2023) і рекомендації для користувачів, можна висунути припущення щодо оптимізації освітнього процесу шляхом алгоритмізації освітніх дій не тільки на вищезазначеній платформі, а й на будь-якій платформі в цілому. Використання шаблонів дозволяє краще структурувати дії викладача, зробити його роботу чіткішою й зрозумілішою як для викладача, так і для студентів.

J. Cornelius-White (2007) з посиланнями на С. Rogers обґрунтовує доцільність студентоцентрованого підходу, який більш ефективно застосовувати саме в дистанційному навчанні. Саме завдяки сучасним технологіям студенти можуть відчувати, що електронне середовище дистанційного навчання було створено спеціально для них.

Дистанційне навчання надає можливості більш автономних дій студентів під час практичних й теоретичних занять з використанням сучасних технологій. Дистанційне навчання дозволяє досягти більшої незалежності студентів під час виконання завдань, аналізу матеріалу, розвиває творчий підхід, мотивує їх до прийняття самостійних рішень. Використання ключових елементів онлайн-навчання дозволяє досягти більшої ефективності, в тому числі й завдяки збільшенню автономії студентів з використанням онлайн-платформ, застосунків тощо.

Google Meet, Microsoft Teams, Zoom містять спільний, специфічний функціонал (різний за зовнішніми ознаками оформлення, але функціонально відповідний, адже створений з однією метою), що забезпечує онлайн чи офлайн-листування зі студентами; також можна зазначити наявність відповідного функціоналу онлайн-конференцій (зазвичай є основним для ознайомлення студентів з лекційним і практичним матеріалом, що теж є спільним елементом), можливість взаємодії студентів у малих групах, можливість отримати зворотній зв'язок чи виразити ставлення (використання емоцій, наприклад «аплодувати» після представлення презентації). Таким чином, можна стверджувати, що розглянуті платформи мають спільні структурні елементи, ознайомлення з якими й подальша алгоритмізація дій вбачається необхідними для оптимізації освітнього процесу, підвищення ефективності взаємодії наступних з можливих комунікативних пар:

1. Студент-викладач.
2. Студент-студент.
3. Викладач-викладач.
4. Студент-освітня платформа.
5. Викладач-освітня платформа.
6. Експерт-викладач.

(Варіант взаємодії експерта з освітнім середовищем не розглядається).

Рациональне використання сучасних технологій дистанційного навчання стосується не тільки освітнього процесу, а й організаційних моментів й наукової роботи. У рамках взаємодії комунікативної пари студент-викладач на базі освітніх платформ й застосунків можливі приклади взаємодії, які повністю відтворюють аудиторний формат навчання (лекція, семінар, практична робота, колоквиум тощо) і можуть бути реалізовані на базі освітніх платформ й застосунків. До практичного використання можна долучити й повністю дистанційні завдання з посиланням на відео, онлайн-сторінки, проходження інтерактивних тестів з відкладеним або негайним результатом тощо.

Взаємодія студент-студент також можлива з урахуванням аудиторного досвіду (взаємооцінювання в системі Moodle або використання віртуальних кімнат для

взаємодії студентів у застосунках для відеоконференцій Google Meet, Microsoft Teams, Zoom тощо).

Взаємодія викладач-викладач, що включає підвищення кваліфікації, обмін релевантною інформацією, взаємодію, засідання кафедри тощо; вона може бути реалізована шляхом проведення відеоконференції, листування через корпоративний акаунт Google, Microsoft, внутрішні системи листування в чатах застосунків і освітніх платформ.

Рівень викладач-освітня платформа передбачає створення усіх видів завдань, проведення занять, модерацію й моніторинг діяльності студентів. Підвищення професійного рівня викладача також можливе завдяки проходженню сертифікованих автоматизованих курсів на різних онлайн-платформах.

Рівень взаємодії експерт-викладач передбачає корекційну й експертно-оцінювальну діяльність, наприклад сертифікація електронного навчального курсу.

Взаємодія студент-освітня платформа передбачає використання студентами навчальних програм, які включають завдання, що можуть бути виконані студентом самостійно (завдання для самостійного опрацювання, асинхронні завдання) й містять певну ступінь взаємодії студента з програмами. Так, система може автоматично вказувати на помилки студента чи виправляти їх, може надавати можливість повторного проходження, відображати результат, використовуючи різний формат (відсотки чи бали), що сприяє кращому усвідомленню студентом набутого результату. Іншим аспектом взаємодії є інформація, що автоматично збирається й відразу надсилається викладачу або може бути переглянута пізніше.

Важливим аспектом взаємодії з платформами для дистанційної освіти стає індивідуалізація завдань (створення різних типів завдань для студентів, що мають різний рівень); серед інших можна назвати гнучкість у перемішуванні завдань й модифікації (наприклад при створенні тестових завдань з множинним вибором, постійне перемішування, зміна порядку тощо), що привносяться до окремих завдань. Дистанційна освіта, а саме використання онлайн-платформ дозволяє доцільно й своєчасно реагувати на потреби окремих студентів чи груп змінюючи такі параметри, як:

1. Час відведений на виконання завдання. Цей параметр може включати в себе вимір загального часу виконання завдання, таймер з нагадуванням для студентів через ключові інтервали, зміна швидкості відтворення відео. Швидкість відтворення може змінюватись на більш повільну для студентів з нижчим рівнем сприйняття розмовної лексики й прискорюватись для студентів з високим рівнем володіння іноземною мовою.

2. Форматування шаблонів. Цей параметр передбачає заміну в шаблонах завдань окремих лексико-семантичних елементів, якщо студенти вже ознайомлені з ними тощо.

3. Форматування теоретико-практичної бази. Спрощувати поданий матеріал для груп з низьким рівнем. Створювати копії матеріалу тощо.

4. Додавати посилання на оригінальні джерела, відео- й аудіосупровід, звучання окремих одиниць. Фонетична база студента збагачується можливістю прослухати одну й ту саму одиницю, що вимовляється різними носіями.

5. Зміна термінів подачі матеріалів у разі виникнення певних обставин, що унеможливають освітній процес.

6. Зміна формату роботи на асинхронний. Деякі завдання можуть «перемикатися», змінюючи один формат навчання на інший. Ця тенденція досить чітко простежуються при використанні змішаного (гібридного) формату дистанційного навчання.

Ці параметри не тільки можуть бути змінені впродовж семестру чи теми, а й навіть під час окремого практичного заняття після отримання зворотного зв'язку від студентів тощо.

ОБГОВОРЕННЯ

Перебуваючи у складних, екстремальних умовах пандемії COVID-19, освіта змінилася відповідно до потреб освітнього процесу таким чином, що основна частина завдань зосередилась саме на дистанційному форматі, інколи для навчання використовувався змішаний формат (Mospan, 2023a, 2023b; Al-Mawee et al, 2021). Таким чином, можна стверджувати, що одним з ключових факторів, що вплинув на розвиток структури сучасної дистанційної освіти, була пандемія COVID-19, під час якої відбулося зміщення акценту до онлайн-викладання.

Онлайн-навчання й дистанційна освіта можливі лише за умов наявності у студентів певних компетентностей (Sumbawati et al., 2020). Більш того, ефективність навчання може залежати від майстерності володіння сучасними застосунками (Ulla & Perales, 2020; Ulla & Perales, 2021). Зважаючи на спільні для більшості навчальних платформ елементи, можна вимагати від студентів опанування максимальною кількістю базових складників застосунків, знання процедур виконання типових завдань, вимоги до оформлення презентацій, доповідей тощо.

Наразі цифрова грамотність входить до набору ключових навичок та вмінь, що мають бути наявні у студента ще до початку навчання. Перебіг дистанційного навчального процесу для студентів ускладнюються за відсутності в них необхідного мінімуму навичок та вмінь, пов'язаних з опануванням технологій, що використовуються для онлайн-освіти. Слід зауважити, що студенти мають бути ознайомлені й з базовими етичними принципами для успішної комунікації. До базових вимог комунікації в дистанційній освіті відносимо своєчасне відключення мікрофону після відповіді, доброзичливе ставлення до колег й викладачів під час онлайн-конференцій, терплячість до можливих технічних проблем, охайність при оформленні електронних матеріалів й завантажені файлів із завданнями, охайне оформлення презентацій.

Неможливо оминати увагою розвиток лідерства під час дистанційної освіти (Паламарчук, 2016). Дистанційна освіта заохочує активнішу взаємодію студентів на всіх рівнях, змінюється темп навчання, завдаються чіткіші межі, студенти краще можуть бачити свій прогрес й результати. Також командна робота, взаємодія студентів дозволяють проявити лідерські якості, більшу самостійність. Ще одним з аспектів, пов'язаних з українською і європейською освітою, що сприяв формуванню сучасного дистанційного навчання, був розвиток різних рівнів автономії (Рябченко, Бульвінська, 2022). Самостійність студентів тісно пов'язана з університетською автономією, тому лідерські якості краще розвиваються саме за умов більшої автономії.

Дистанційне навчання в сучасній Україні орієнтовано на безпеку викладачів і студентів. У майбутньому з перемогою України доцільним буде змістити акценти з високого рівня безпеки до звичайного. Це значною мірою вплине на навчання в цілому, зокрема стосуватиметься й дистанційного навчання.

Досвід кращих університетів світу дозволяє побачити наголоси, що розташовані саме понад індивідуальною роботою студентів, студент є центром навчання, що логічно може бути відображено у вітчизняній освіті завдяки використанню навчальної системи у вигляді звернення до студентоцентрованого підходу (Бойко, 2019; Заблоцька, 2021; Чумак, 2020). Концепція «дружнього» підходу, що є надзвичайно популярною,

наприклад в Америці, може бути реалізована шляхом використання соціальних мереж й менеджерів для навчання, наприклад Facebook.

Також слід зауважити що цифрова грамотність для студентів може включати більше інформації, ніж для звичайних користувачів; перед використанням певного функціоналу студентам варто ознайомитись з першоджерелами й основним теоретичним доробком (Google, 2023; Microsoft, 2023).

Творчий підхід до використання дистанційних платформ і застосунків, освітніх трендів (Заблоцька, 2021), соціальних мереж має надзвичайну популярність серед студентів, наприклад використання відомої соціальної мережі Facebook (Al-Mawee, 2021; Ulla & Perales, 2020; Ulla & Perales, 2021). Студенти із задоволенням виконують релевантні завдання, пов'язані зі сьогоденням. Дослідники M. B. Ulla, & W. F Perales (2020, 2021) описують «спільний простір» соціальних платформ, у якому студенти працюють разом, покращують свої навички письма, читання, збагачують словарний запас тощо. Студенти отримують кращу мотивацію для навчання, можна зробити припущення щодо можливості створення «штучного» простору або скерування викладачем подальшої діяльності студентів.

ВИСНОВКИ

Дослідження дозволяє зробити висновки щодо певних спільних структурних закономірностей серед різних платформ для відеоконференцій, на кшталт Google Meet, Microsoft Teams, Zoom тощо (окрема зона для онлайн чи офлайн-листування, передача аудіо й відео, презентацій тощо) й елементи для певної вибірки застосунків, що були створені для навчання. У цих навчальних застосунках для різних видів дистанційного навчання, онлайн-навчання й викладання існують спільні протоколи взаємодії зі студентами й викладачами, насамперед адміністративний (модератор) і підпорядкований акаунти. Ця система модератор (викладач)-користувач (студент) є доцільною для навчання. Більш того, ієрархічна структура може ускладнюватись додаванням експертів, що можуть адмініструвати контент, створений викладачем. У статті акцентовано орієнтація сучасного дистанційного навчання на безпеку, розвиток лідерських якостей тощо. Сучасна дистанційна освіта має вищий рівень безпеки для студентів й викладачів. У майбутньому з приходом прогресивних змін вимоги до дистанційного навчання можуть зазнати трансформацій із урахуванням більшого відсотку аудиторного навчання. Виокремлення закономірностей у дистанційному навчанні з використанням платформ і застосунків дозволить оптимізувати як вітчизняні методи дистанційного навчання, так і запозичені, адаптуючи їх до реалій в нашій країні.

Перспективи подальших досліджень. Доцільним вбачається подальше дослідження, систематизація, адаптація іноземних джерел, методів, підходів дистанційної освіти для вітчизняних викладачів. Перспективними є виокремлення нових закономірностей функціонування існуючих платформ і застосунків для дистанційної освіти, подальший збір статистичних даних теоретичної бази й ефективності впровадження дистанційних засобів навчання на вітчизняному тлі, порівняння ефективності окремих метод, технік, елементів онлайн-навчання, алгоритмізація практико-теоретичних завдань в нашій країні. Дослідження загального рівня опанування студентами платформ і застосунків, оцінка рівня цифрової грамотності, необхідного для якісного навчання, створення певних базових шаблонів взаємодії з платформами і застосунками для дистанційної освіти, порядок використання окремих їх частин, певні норми часу й змісту навчального матеріалу, аналогічні

нормам, що, наприклад, встановлюються для сертифікації ЕНК – все це може сприяти подальшій оптимізації освітнього процесу в дистанційному форматі.

Список використаної літератури

1. Бойко М. М. Студентоцентризоване навчання в процесі управління якістю професійної підготовки майбутнього вчителя. *Journal «ScienceRise: Pedagogical Education»*. 2019. № 4 (31) С. 41–45. DOI: <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2019.176797>
2. Заблоцька О. С., Ніколаєва І. М. Студентоцентризм як тренд сучасної освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2021. № 194. С. 29–33. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-194-29-33>
3. Паламарчук О. Викладання в університеті на засадах лідерства : навчальний посібник. Київ: Пріоритети, 2016. 40 с.
4. Полякова Г. А., Даниленко І. С. Розвиток командного лідерства в освітньому середовищі закладу освіти. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. 2020. № 92. С. 14–20. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2020-92-2>
5. Рябченко В., & Бульвінська О. Автономія університетів для сталого розвитку суспільства: результати The Times Higher Education Impact Rankings 2022. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2022. № 4 (73). С. 77–86. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2022.4.8>
6. Чумак М. Методологічні виміри студентоцентризованого навчання у сучасній вищій школі. *Особистість студента та соціокультурне середовище університету в суспільному контексті: тези доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (18 травня 2020 р., м. Київ)*. Київ: ІВО НАПН, 2020. С. 130–132.
7. Al-Mawee, W., Kwayu, K. M., Gharaibeh, T. Student's perspective on distance learning during COVID-19 pandemic: A case study of Western Michigan University, United States. *International Journal of Educational Research Open*. 2021. № 2. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijedro.2021.100080>
8. Codina N., Valenzuela R., Pestana J. V., and Gonzalez-Conde J. Relations between student procrastination and teaching styles: autonomy-supportive and controlling. *Frontiers in Psychology*. 2018. № 9. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.00809>
9. Corneliu-White J. Learner-centered teacher-student relationships are effective: a meta-analysis. *Review of Educational Research*. 2007. № 77. P. 113–143. DOI: <https://doi.org/10.3102/0034654302985>
10. Dakovic G., & Zhang T. Student-Centered Learning from a European Policy and Practice Perspective. S. Hoidn & M. Klemenčič (Eds.). *The Routledge International Handbook of Student-Centered Learning and Teaching in Higher Education*. London: Routledge, 2020. P. 562–580. DOI: <https://doi.org/10.4324/9780429259371-42>
11. Day in the life: Teaching in Teams and Office 365. URL: <https://techcommunity.microsoft.com/t5/driving-adoption-blog/preview-day-in-the-life-quick-sheets-for-adoption-amp-training/ba-p/278733> (дата звернення: 10.04.23).
12. Dong Y., Wu S. X., Wang W., and Peng S. Is the Student-Centered Learning Style More Effective Than the Teacher-Student Double-Centered Learning Style in Improving Reading Performance? *Frontiers in Psychology*. 2019. № 10. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02630>
13. Goudeau S., Sanrey C., Stanczak A., Manstead A. & Darnon C. Why lockdown and distance learning during the COVID-19 pandemic are likely to increase the social class achievement gap. *Nature Human Behaviour*. 2021. № 5. P. 1273–1281. DOI: <https://doi.org/10.1038/s41562-021-01212-7>
14. Hanewicz C., Platt A., and Arendt A. Creating a learner-centered teaching environment using student choice in assignments. *Distance Education*. 2017. № 38. P. 273–287. DOI: <https://doi.org/10.1080/01587919.2017.1369349>
15. Meet quick start guides. *Google Workspace Learning Center*. 2023. URL: <https://support.google.com/a/users/answer/9282720?hl=en> (дата звернення: 10.04.23)
16. Meet troubleshooting & more resources. *Google Workspace Admin Help*. 2023. URL: <https://support.google.com/a/answer/1631886#meet> (дата звернення: 10.04.23).
17. Mospan N. Digitalisation of writing in higher education: the COVID-19 pandemic impact. *Journal of University Teaching & Learning Practice*. 2023a. № 20 (2). P. 7–24. DOI: <https://doi.org/10.53761/1.20.02.08>
18. Mospan N. Trends in emergency higher education digital transformation during the COVID-19 pandemic. *Journal of University Teaching & Learning Practice*. 2023b. № 20 (1). P. 50–70. DOI: <https://doi.org/10.53761/1.20.01.04>

19. Prior D. D., Mazanov J., Meacheam D., Heaslip G. & Hanson J. Attitude, digital literacy and self efficacy: low-on effects for online learning behavior. *The Internet and Higher Education*. 2016. № 29. P. 91–97.
20. Sumbawati M. S., Munoto, Basuki I., Ismayati E., Rijanto T. Student Learning Independence in Online Learning Depends on Motivation. *Proceedings of the International Joint Conference on Science and Engineering (IJCSE 2020)*. 2020. DOI: <https://dx.doi.org/10.2991/aer.k.201124.062>
21. Toker S., Baturay M.H. What foresees college students' tendency to use facebook for diverse educational purposes? *International Journal of Educational Technology in Higher Education*. 2019. № 16 (9). DOI: <https://doi.org/10.1186/s41239-019-0139-0>
22. Ulla M. B., & Perales W. F. Facebook as an integrated online learning support application during the COVID19 pandemic: Thai university students' experiences and perspectives. *Heliyon*. 2021. № 7 (11). DOI: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2021.e08317>
23. Ulla M. B., & Perales W. F. The adoption of Facebook as a virtual class whiteboard: Promoting EFL students' engagement in language tasks. *TESOL Journal*. 2020. № 11 (3). DOI: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/tesj.515>
24. Williamson B., Eynon R., & Potter J. Pandemic politics, pedagogies and practices: Digital technologies and distance education during the coronavirus emergency. *Learning, Media and Technology*. 2020. № 45 (2). P. 107–114. DOI: <https://doi.org/10.1080/17439884.2020.1761641>
25. Wong J., Baars M., Davis D., Van Der Zee T., Houben G.-J., & Paas F. Supporting Self-Regulated Learning in Online Learning Environments and MOOCs: A Systematic Review. *International Journal of Human-Computer Interaction*. 2019. № 35 (4–5). P. 356–373. DOI: <https://doi.org/10.1080/10447318.2018.1543084>

References

- Boiko, M. M. (2019). Studentotsentrovane navchannia v protsesi upravlinnia yakistiu profesiinoy pidhotovky maibutnoho vchytelia [Student-centered learning in the quality management process of future teacher professional training]. *ScienceRise: Pedagogical Education*, 4 (31), 41–45. <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2019.176797>
- Zablotska O.S., Nikolaieva I. M. (2021). Studentotsentryzm yak trend suchasnoi osvity [Student centrism as trend of modern education]. *Naukovi zapysky. Seriya: Pedagogichni nauky*, 194, 29–33. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-194-29-33>
- Palamarchuk, O. (2016). *Vkladannya v universiteti na zasadah liderstva : navchalnij posibnik [Teaching at the university on the principles of leadership: a study guide]*. Prioriteti.
- Poliakova, H. A., Danylenko, I. S. (2020). Rozvytok komandnoho liderstva v osvithomu seredovyshchi zakladu osvity [The development of team leadership in the educational environment of an educational institution] Collection of Research Papers «Pedagogical Sciences», 92, 14–20. <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2020-92-2>
- Riabchenko, V., Bulvinska, O. (2022). Avtonomiya universitetiv dlya stalogo rozvitku suspilstva: rezultati The Times Higher Education Impact Rankings 2022 [University autonomy for sustainable development: results of the Times Higher Education Impact Rankings 2022]. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*, 4 (73), 77–86. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2022.4.8>
- Chumak, M. (2020). Metodologichni vimiri studentocentrovanoogo navchannya u suchasnij vishij shkoli [Methodological dimensions of student-centered learning in modern higher education]. In *Osobistist studenta ta sociokulturne seredovishe universitetu v suspilnomu konteksti: tezi dopovidej IV Vseukrayinskoj naukovo-praktichnoy konferenciyi (18 travnya 2020 r., m. Kyiv)* (pp. 130–132). Institute of Higher Education of NAES of Ukraine.
- Al-Mawee W., Kwayu, K. M., Gharaibeh, T. (2021). Student's perspective on distance learning during COVID-19 pandemic: A case study of Western Michigan University, United States. *International Journal of Educational Research Open*, 2. <https://doi.org/10.1016/j.ijedro.2021.100080>
- Codina, N., Valenzuela, R., Pestana, J. V., and Gonzalez-Conde, J. (2018). Relations between student procrastination and teaching styles: autonomy-supportive and controlling. *Frontiers in Psychology*, 9. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.00809>
- Cornelius-White, J. (2007). Learner-centered teacher-student relationships are effective: a meta-analysis. *Review of Educational Research*, 77, 113–143. <https://doi.org/10.3102/0034654302985>
- Dakovic, G., & Zhang, T. (2020). Student-Centered Learning from a European Policy and Practice Perspective. In S. Hoidn & M. Klemenčič (Eds.), *The Routledge International Handbook of Student-Centered Learning and Teaching in Higher Education* (pp. 562–580). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429259371-42>

- Day in the life: Teaching in Teams and Office* 365. <https://techcommunity.microsoft.com/t5/driving-adoption-blog/preview-day-in-the-life-quick-sheets-for-adoption-amp-training/ba-p/278733>
- Dong, Y., Wu, S. X., Wang, W., and Peng, S. (2019). Is the Student-Centered Learning Style More Effective Than the Teacher-Student Double-Centered Learning Style in Improving Reading Performance? *Frontiers in Psychology*, 10. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02630>
- Goudeau, S., Sanrey, C., Stanczak A., Manstead, A. & Darnon, C. (2021). Why lockdown and distance learning during the COVID-19 pandemic are likely to increase the social class achievement gap. *Nature Human Behaviour*, 5, 1273–1281. <https://doi.org/10.1038/s41562-021-01212-7>
- Hanewicz, C., Platt, A., and Arendt, A. (2017). Creating a learner-centered teaching environment using student choice in assignments. *Distance Education*, 38, 273–287. <https://doi.org/10.1080/01587919.2017.1369349>
- Meet quick start guides. *Google Workspace Learning Center* <https://support.google.com/a/users/answer/9282720?hl=en>
- Meet troubleshooting & more resources. *Google Workspace Admin Help*. <https://support.google.com/a/answer/1631886#meet>
- Mospan, N. (2023a). Digitalisation of writing in higher education: the COVID-19 pandemic impact. *Journal of University Teaching & Learning Practice*, 20 (2), 7–24. <https://doi.org/10.53761/1.20.02.08>
- Mospan, N. (2023b). Trends in emergency higher education digital transformation during the COVID-19 pandemic. *Journal of University Teaching & Learning Practice*, 20 (1), 50–70. <https://doi.org/10.53761/1.20.01.04>
- Prior, D. D., Mazanov, J., Meacheam, D., Heaslip, G. & Hanson, J. (2016). Attitude, digital literacy and self efficacy: low-on effects for online learning behavior. *The Internet and Higher Education*, 29, 91–97.
- Sumbawati, M. S., Munoto, Basuki, I., Ismayati, E., Rijanto, T. (2020). Student Learning Independence in Online Learning Depends on Motivation. *Proceedings of the International Joint Conference on Science and Engineering (IJCSSE 2020)*. <https://dx.doi.org/10.2991/aer.k.201124.062>
- Toker, S., Baturay, M. H. (2019). What foresees college students' tendency to use facebook for diverse educational purposes? *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 16 (9). <https://doi.org/10.1186/s41239-019-0139-0>
- Ulla, M. B., & Perales, W. F. (2020). The adoption of Facebook as a virtual class whiteboard: Promoting EFL students' engagement in language tasks. *TESOL Journal*, 11 (3). <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/tesj.515>
- Ulla, M. B., Perales, W. F. (2021). Facebook as an integrated online learning support application during the COVID19 pandemic: Thai university students' experiences and perspectives. *Heliyon*, 7 (11). <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2021.e08317>
- Williamson, B., Eynon, R., & Potter, J. (2020). Pandemic politics, pedagogies and practices: Digital technologies and distance education during the coronavirus emergency. *Learning, Media and Technology*, 45 (2), 107–114. <https://doi.org/10.1080/17439884.2020.1761641>
- Wong, J., Baars, M., Davis, D., Van Der Zee, T., Houben, G.-J., & Paas, F. (2019). Supporting Self-Regulated Learning in Online Learning Environments and MOOCs: A Systematic Review. *International Journal of Human-Computer Interaction*, 35 (4–5), 356–373. <https://doi.org/10.1080/10447318.2018.1543084>

Стаття надійшла до редакції 17.04.2023

Прийнято до друку 22.06.2023

TEACHING FOREIGN LANGUAGES BY DISTANCE EDUCATION: SOME PECULIARITIES

Pavlo Pokotylo

ORCID iD [0000-0001-7791-6517](https://orcid.org/0000-0001-7791-6517)

Lecturer of Linguistics and Translation Department,

Faculty of Romance and Germanic Philology,

Borys Grinchenko Kyiv University,

13-b Levko Lukianenko Str., 04212 Kyiv, Ukraine,

p.pokotylo@kubg.edu.ua

The aim of the review is to highlight some of basic key points of online educational tools. Name some of possible problems and their solutions that teacher can deal with during educational flow. Provide basic features of tools designed for online education considering certain positions we outline. The article is to describe some of most useful functions, their possible integration into

curriculum and practical peculiarities of their use. Make some predictions of problems and conflicts that might occur during online education with stated tools limit use.

The author gives a suggestion that it is relevant to use learner-centered, approach. Feedback should be fast, provide the teacher with the details and have a system. It is a key to the success. The way to the student heart and mind and therefore better comprehension though a modern technology makes learning more successful. This is possible with the use of the modern technologies. Modern technologies are attention grabbing, user friendly and flexible. With use of modern technologies better results in understanding, team work as well as getting students interested in the study and attract their attention. The author claims that flexibility is the basic point for online learning correlation and functional establishment.

Keywords: *communicative pairs, distance education, educational platforms and applications, online classes, problems of distance education, student-centeredness.*